

EL VIOLI D'INGRES I LA MEVA GAITA PERSONAL

En aquest país nostre on gairebé tot és tan difícil, ens trobem de tant en tant amb uns costums consagrats internacionalment que homes de bona voluntat volen aplicar aquí. En molts aspectes, fem el paper i la figura com si no passés res —quin remei ens toca!— i fingim naturalitat, aplom, una mena de deix de saber de què va.

Em penso que no trobaré gaires oponents si afirmo que els nostres escriptors no són com els de les cultures «normalitzades» que no topen amb altres traves que les pròpies d'una cursa legal on els competidors tenen garantida la igualtat de drets. En principi, jo sóc dels qui creuen que no comptem amb escriptors professionals, tot i tenir presents les dues o tres excepcions —a molt estirar— que ara, amb el cor a la mà, no sé ben bé si confirmarien la regla o bé, simplement, posarien de manifest que les regles han estat vulnerades.

Però les vocacions compten, i, en efecte, tenim escriptors. Generalment retrets, tímids o habitants d'una terra irreal que s'han hagut d'inventar per tal de sobreviure, amb el recolzament d'un públic poc nombrós però constant, que contribueix a l'admirable esforç d'ajudar-nos a fer veure que respirem sense la llosa al pit. Una part d'aquest públic fidel és activa i organitzadora. En moltes ocasions, sort en tenim. I com que resulta que en els països que funcionen pel seu compte és habitual sol·licitar dels escriptors que donin conferències, vet aquí que nosaltres, les dues o tres dotzenes (o les que siguin) d'aficionats a la pràctica de les lletres, som requerits amb perseverància perquè fem allò que se'n diu «adreçar la paraula al públic».

Confesso que aquesta amable deferència ha constituït un dels martiris de la meua vida, i això que no ha estat pas una vida totalment exempta de complicacions. Així que m'he trobat havent de parlar davant de més de sis o set persones, m'embarbusso i sóc d'aquells que pateixen i fan patir. Sempre he procurat defensar-me declarant d'una manera cavalleresca que no sé parlar en públic i que quan vull dir alguna cosa, provo de fer-ho escrivint. I prou feina que em dóna! Els amables sol·licitants somriuen amb indulgència, com si celebressin l'oculta gràcia d'una falsa modèstia, i passa que m'han «engaixat» més d'una vegada, sense sospitar que si pecat hi havia en el seu propòsit (cosa que no crec pas ni de lluny), ja portava implícita la penitència.

No costa gens d'acceptar que cadascú cal que s'expressi de la manera que li és més avinent. Vist des del meu punt de vista, perorar i escriure són dos mitjans distints de comunicar idees, encara que tots dos se serveixin de la paraula. Es sabut que l'oratornia no garanteix a ningú capacitat literària.

Crec que barregem les coses. Em sorprendria molt —és un dir en ales de l'exageració— que els tocòlegs prestigiosos fossin convidats a donar concerts de piano, només perquè per a les dues activitats (la professional i la musical) va bé de tenir unes mans fines i un dits llargs.